

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819201000
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3819201000.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti o maloletú S. E., nar. XX. XX. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom C. práce, sociálnych vecí a rodiny v R., dieťa rodičov - otca R. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. R., t. č. C. na výkon trestu odňatia slobody Z., matky Q. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., ul. X. č. XX, o návrhu Bc. W. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., M. N. č. XXX/XX, za účasti prokurátorky Krajskej prokuratúry Trenčín, o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 24. júna 2019, č. k. 15P/9/2019 - 118, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom zo dňa 24. júna 2019 č. k. 15P/9/2019-118 súd prvej inštancie zveril maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku. Určil, že navrhovateľka je oprávnená a povinná osobne sa o maloletú starať, vychovávať ju, zabezpečovať jej každodenné potreby, preberať peňažné prostriedky spojené s výkonom náhradnej osobnej starostlivosti a použiť ich na prospech maloletej, spravovať majetok maloletej a zastupovať ju v bežných veciach, spravovať jej veci tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových právach, pričom úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdom. Uložil otcovi platiť výživné pre maloletú vo výške 30% zo sumy životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku, ktoré je povinný poukazovať počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza vopred, vždy do posledného dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca. Uložil matke prispievať výživným pre maloletú vo výške 30% zo sumy životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku, ktoré je povinná poukazovať počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. vopred, vždy do posledného dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca. Štátu náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrhu navrhovateľky, ktorá je tetou maloletej, je nutné vyhovieť, pretože v súčasnej dobe je náhradná osobná starostlivosť nad maloletou najvhodnejším riešením jej starostlivosti a je v najlepšom záujme dieťaťa. V konaní mal spoľahlivo preukázané, že matka v súčasnej dobe nevytvára vhodné podmienky pre všestrannú starostlivosť o maloletú, predovšetkým jej nevytvára stabilné rodinné prostredie s pocitom bezpečnosti a istoty. Matka je osobou, ktorá v minulosti požívala návykové látky, tieto užívala aj počas tehotenstva s bratom maloletej Z., pričom jej tehotenstvo nebolo lekársky sledované. U. maloletej Z. porodila

s pozitívnym výsledkom psychotropných látok v moči. Z prešetrenia rodinných pomerov mal preukázané, že maloletá síce žije v domácnosti s matkou, avšak vo svojom veku takmer štyroch rokov spáva v postieľke, matka ju „uspáva“ s tabletom v rukách, pozeraním videohier, dieťa chodilo spať v neskorých večerných hodinách. Matka absolútne nespoupracuje s úradom, nie je schopná napriek opakovaným výzvam úradu a súdu predložiť lekárske výsledky z testovania prítomnosti omamných látok. Aj svojím správaním na pojednávaní, kedy svojvoľne opustila pojednávaciu miestnosť buchnutím dverí, dala najavo, že nie je schopná čeliť akejkolvek kritike svojho správania. Aj doteraz prevažnú časť života bola maloletá v opatere starých rodičov, resp. navrhovateľky, ktorá skutočnosť bola preukázaná výsluchom navrhovateľky, svedka R. E. a zisteniami kolízneho opatrovníka. I za stavu, že matka doteraz vytvárala dieťaťu aké také prostredie, svoju starostlivosť však zanedbávala tým, že do domácnosti vodí cudzích ľudí, prenáša starostlivosť o maloletú na iné osoby, napríklad i na priateľa, ktorý ju uspáva. Matka nebola schopná ani na výzvu súdu predložiť lekárske potvrdenie o výsledku testov na prítomnosť omamných látok, aby tak mohla rozptýliť podozrenie z ich užívania. Evidentne nemá žiaden rešpekt pred úradmi a súdom. V priebehu konania opakovane tvrdila, že sa zamestná, hľadá dcéru škôlku, uspokojí sa s tým, že poberá len výživné a rodinný prídavok. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody a z jeho strany akákoľvek starostlivosť o dieťa neprichádza do úvahy. Porovnajúc uvedené zistenia a hodnotenia s prostredím, ktoré vytvára pre maloletú navrhovateľka, dospel súd k záveru, že aj bez ďalšieho dokazovania je v najlepšom záujme maloletej jej zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka preukázala, že má vytvorené stabilné rodinné prostredie, žije s priateľom, ktorý s rozhodnutím súhlasí. Maloletá chodí do domácnosti navrhovateľky, má s ňou blízky vzťah. Týmto bude maloletá aj v kontakte so starými rodičmi, s ktorými má rozvinutý taktiež dlhodobý hlboký citový vzťah. Navrhovateľka zabezpečí zaradenie maloletej do predškolského zariadenia, jej riadnu zdravotnú starostlivosť, riadny psychický a telesný vývin. Navrhovateľka osvedčila, že je riadnou zárukou pre riadny vývin dieťaťa. Je osobou bezúhonnou, s riadnym príjmom a stabilným sociálnym zázemím. Okrem toho matka sa na posledné pojednávanie ani nedostavila, uložené povinnosti smerom k súdu opäť nespĺnila a pred kolíznym opatrovníkom vyjadrila súhlas s návrhom. Súd skonštatoval, že pokiaľ si matka upraví svoje pomery, bude viesť riadny život, môže sa v budúcnosti opäť domáhať zverenia dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti. Styk s dieťaťom neupravoval, pretože matka o úpravu styku nežiadala. Pri tom je potrebné najskôr pokúsiť sa dohodnúť s navrhovateľkou na stretávaní sa maloletej s matkou. V zmysle zákonnej úpravy zároveň vymedzil navrhovateľke práva a povinnosti. O určení vyživovacej povinnosti oboch rodičov rozhodol v zmysle § 45 ods. 7 Zákona o rodine, § 62 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody, nemá žiaden príjem, preto ho súd zaviazal na platenie výživného v minimálnom rozsahu. Matka taktiež doteraz poberala len výživné a rodinný prídavok, bola nezamestnaná a bez príjmu, preto súd zaviazal aj matku na platenie výživného v minimálnom rozsahu. Dieťa má bežné výdavky dieťaťa v jej veku, doteraz nebola umiestnená ani v predškolskom zariadení. Súd v zmysle § 58 CMP rozhodol o trovách štátu tak, že mu náhradu týchto trov nepriznal. Vec právne posúdil podľa § 45 ods. 1 až 9 Zákona o rodine.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla matka. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a rozhodol tak, že maloletú ponechá v jej osobnej starostlivosti, t. j. v starostlivosti matky. Namietala záver súdu prvej inštancie, že dcéru nevytvára vhodné podmienky pre všestrannú starostlivosť, predovšetkým stabilné rodinné prostredie s pocitom bezpečnosti a istoty. O svoju dcéru sa riadne stará a zabezpečuje jej všetky jej potreby. Pre výchovu dcéry má vytvorené vhodné výchovné prostredie. V domácnosti žije s priateľom, ktorý má s dcérou pekný vzťah. Dcéra ho má rada. Skutočnosť, že maloletá spáva v postieľke a príležitostne zaspáva pri tablete, s ktorým sa hrá, nepovažuje za skutočnosť, ktorá by preukazovala, že sa o dcéru nevie postarať, resp. že sa o dcéru stará zle. Nie je pravda, že užíva akékoľvek omamné a psychotropné látky. Podstúpila niekoľko testov, z ktorých bola časť negatívna. V súčasnosti a ani v čase tohto konania žiadne omamné a psychotropné látky neužívala. Ďalší test súdu, resp. kolíznemu opatrovníkovi nepredložila z dôvodu, že sa jej ho nepodarilo včas zabezpečiť a súd napokon rozhodol v jej neprítomnosti a test súdu nestihla predložiť. Skutočnosť, že počas konania svojvoľne opustila pojednávaciu miestnosť je pravdivá, a toto konanie ju mrzí. Rozrušilo a nahnevalo ju, že cudzie osoby (navrhovateľka, OP a ÚPSVaR) sa snažili len o to, aby preukázali, že nie je dobrá matka. Svojej dcéru sa dostatočne venuje. To, že príležitostne ju alebo priateľa prídu navštíviť priatelia alebo známi, neznamená, že sa riadne nestará o svoju dcéru. Nie je nič zavrhnúťhodné ani výnimočné, že rodičom detí pomáhajú s výchovou starí rodičia, resp. ich partneri. Napadnutý rozsudok považuje za nezákonný aj z dôvodu, že súd o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti rozhodol na pojednávaní v jej neprítomnosti a bez vypočutia svedkov (N. O., Z. X.), ktorí by potvrdili, že množstvo tvrdení navrhovateľky je nepravdivých a že o dcéru

sa vie riadne postarať. Týchto svedkov nezabezpečila, nakoľko sa jej to nepodarilo. Namietala, že súd v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom neupravil jej styk s dcérou s odôvodnením, že o styk nežiadala. V prvom rade v priebehu konania o styk s vlastnou dcérou nežiadala z dôvodu, že nesúhlasila s jej zverením do náhradnej osobnej starostlivosti. V prípade, že by vedela, že náhradná osobná starostlivosť bude nariadená, určite by žiadala, aby jej súd upravil stretávanie s dcérou, má dôvodné obavy, že navrhovateľka jej bude v styku s ňou brániť. Na záver uviedla, že súd rozhodol v jej neprítomnosti na pojednávaní, na ktorom sa z objektívnych (zdravotných) dôvodov nemohla zúčastniť.

3. Otec sa k odvolaniu matky nevyjadril.

4. Prokurátor k odvolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za zákonný a navrhuje ho potvrdiť. Je v záujme maloletej, aby bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá je jej teta (sestra otca maloletej) a dáva záruku, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme dieťaťa. V konaní bolo preukázané, že matka v minulosti požívala návykové látky, tieto užívala aj počas tehotenstva s maloletým Z., ktorý sa narodil XX. XX. XXXX, pričom dieťa malo pozitívny výsledok psychotropných látok v moči. Napriek príslubom matka nebola schopná počas prebiehajúceho konania predložiť výsledky testov na prítomnosť omamných látok, aby tak rozptýlila podozrenie z ich užívania. Na pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 24.06.2019, sa matka a ani svedkovia, ktorých mala zabezpečiť, nedostavili, pričom neúčast svoju a svedkov matka neospravedlnila. Taktiež si nespĺnila povinnosť predložiť výsledky kontrolných odberov na prítomnosť omamných látok. Matka počas konania nespolupracovala so súdom a ani s kolíznym opatrovníkom. Aj týmto postojom preukázala, že je nezodpovedná a ľahostajná voči svojej maloletej dcére. Matka v súčasnej dobe nevytvára vhodné podmienky pre všestrannú starostlivosť o maloletú, najmä pokiaľ ide o stabilné rodinné prostredie s pocitom bezpečnosti a istoty. Maloletá má blízky vzťah so svojou tetou a bude v kontakte aj so starými rodičmi, s ktorými má dlhodobý hlboký citový vzťah (prevažnú časť života bola aj tak v ich opatere). Matka má, pokiaľ sa nedohodne s navrhovateľkou, ktorej bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, právo požiadať súd, aby v samostatnom konaní upravil jej styk s maloletou.

5. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení uviedol, že od pojednávania, ktoré sa konalo dňa 24. 06. 2019, vykonával v rodine opakovane terénnu sociálnu prácu v domácnosti matky, s cieľom sledovať starostlivosť o maloletú. Matku sa nepodarilo zastihnúť na uvedenej adrese a od konania matka úradu doposiaľ nepreukázala, že nepožíva omamné a psychotropné látky. Dňa 01. 08. 2019 úrad vykonal šetrenie v domácnosti matky v ranných hodinách. Čistota a hygiena domácnosti bola na požadovanej úrovni, avšak v domácnosti sa nenachádzali žiadne potravinové zásoby. Matka počas rozhovoru uviedla, že od pojednávania starostlivosť maloletej zabezpečoval aj starý otec zo strany otca. Uviedla, že maloletú si bola zobrať do svojej starostlivosti dňa 29. 07. 2019. Uviedla, že sa od 31. 07. 2019 nachádza u matky jej priateľa na adrese J. XX. C. na uvedenej adrese vykonal šetrenie. Počas šetrenia maloletá pôsobila spokojne, bola čisto oblečená a upravená, avšak odmietla komunikovať s pracovníkmi úradu. Nakoľko matka doposiaľ nepreukázala, že nie je užívateľkou omamných a psychotropných látok, čím nedáva záruku vytvorenia bezpečného prostredia pre maloletú, navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

6. Navrhovateľka žiadala, aby Krajský súd v W. potvrdil napadnutý rozsudok. Uviedla, že na základe toho, čo jej uvádza maloletá, je toho názoru, že matka sa o ňu dostatočne nestará. Podľa jej slov len stále spí a vôbec sa s ňou nehrá. Maloletá používa rôzne vulgarizmy. Po cca mesiaci, kedy prišla maloletá na návštevu k starým rodičom, schudla o cca 2 kg. Upozorňovala, že matka výsledky testov o užívaní omamných a psychotropných látok nepredložila a uvádzala, že nemá čas a potom, že bola na testoch, ale ešte nie sú výsledky. Na posledné pojednávanie sa ani nedostavila, pričom ani neospravedlnila svoju neprítomnosť, ako aj neospravedlnila neprítomnosť svojich svedkov Z. X. a N. O., ktorých mala zabezpečiť, čo sa jej podľa jej slov v odvolaní nepodarilo. Uvedené nie je možné pochopiť, nakoľko s N. O. žije v spoločnej domácnosti a s matkou je tiež v kontakte. Do domácnosti si vodí kamarátov nie na návštevu, ale tieto osoby tam prebývajú, nakoľko maloletá uviedla, že v izbe s ňou spáva nejaký H.. Maloletú dáva prespať k starým rodičom z otcovej strany, k svojej matke, k svojej sestre ako aj ďalším neznámym osobám. Uvedené uviedla maloletá, že bola spinkať u nejakej tety a že ona sa tam hanbí. Dňa 28. 07. 2019 maloletá plakala, že nechce ísť k Q. (čím myslela svoju matku), že tam sa s ňou nehrajú a že ju nemajú radi, že mama jej robí zle, že jej zahodila do rieky topánky, ktoré roztrhla a ona musela ísť domov bosá. Matka bola videná v spoločnosti bezprístrešných osôb, s ktorými sa objímala, pričom má vedomosť, že jej brat má žltáčku typu C, ktorá sa prenáša krvou a nevie, či aj matka nie je

infikovaná, nakoľko žila v minulosti v spoločnosti brata, s ktorým má maloletú. Prehlásila, že jej brániť v styku s maloletou určite nebude.

7. Matka sa k vyjadreniam účastníkov nevyjadřila.

8. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

9. V preskúmvanej veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza zo správneho skutkového a právneho záveru, je odôvodnený riadne a náležite, preto sa odvolací súd plne stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a v celom rozsahu na ne odkazuje.

10. K námietkam matky v odvolaní o vadách postupu súdu prvej inštancie v konaní (pojednávanie a vyhlásenie rozsudku v jej neprítomnosti) odvolací súd uvádza:

11. Zo spisu vyplýva, že matka bola súdom prvej inštancie na pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku, predvolaná včas a riadne v súlade s § 100 ods. 2 CSP a 33 ods. 2 CMP, a to ústne na pojednávaní dňa 23. 05. 2019.

12. Odvolateľka v odvolaní namietala, že súd mal pojednávanie odročiť.

13. Podľa § 183 ods. 1 CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

14. V spise sa nenachádza žiadna žiadosť alebo návrh matky na odročenie pojednávania ani podanie matky, v ktorom by uvádzala dôvody, pre ktoré sa nemôže na pojednávanie dňa 23. 06. 2019 dostaviť. Matka až dodatočne v odvolaní a to v jeho záverečnom odseku uvádza, že sa na pojednávanie nemohla dostaviť zo zdravotných dôvodov. Uvedený dôvod bližšie nešpecifikuje, a ani za účelom jeho verifikácie nepreukazuje (napr. lekárskou správou, potvrdením o dočasnej PN a pod. ...).

15. Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednaná verejne a v jeho prítomnosti nemožno chápať tak, že súd by nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný umožniť účastníkovi uplatnenie tohto práva. Možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka treba posudzovať vždy vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu, pričom treba mať na zreteli, že zúčastniť sa pojednávania pred súdom je právom účastníka konania a to v každom štádiu postupného procesu, pokiaľ zákon neustanovuje inak, a ak na tomto svojom práve účastník trvá.

16. Súd prvej inštancie, ako bolo vyššie popísané, včasným a riadnym predvolaním umožnil matke uplatnenie práva byť prítomná na pojednávaní. To, že matka toto právo nevyužila ani nepožiadala súd o odročenie pojednávania, je vecou a právom matky, nie vadou postupu súdu.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že uplatnený dôvod odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie je nedôvodný.

18. Matka ďalej namietala, že súd v konaní nevypočul svedkov - jej priateľa N. O. a jej matku Z. X.. Súd prvej inštancie nevypočutie svedkov resp. nevykonanie ďalších dôkazov v napadnutom rozsudku odôvodnil, uviedol, že porovnajúc zistenia a hodnotenia s prostredím, ktoré vytvára pre maloletú navrhovateľku, dospel k záveru, že aj bez ďalšieho dokazovania je v najlepšom záujme maloletej jej zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti.

19. Odvolací súd s týmto konštatovaním súdu prvej inštancie súhlasí a dodáva, že je pochybné, že by výsluch označených svedkov, resp. skutočnosti zistené z ich výsluchu, spôsobilo vyvrátiť skutočnosť spoľahlivo zistenú pri pôrode mladšieho brata maloletej o požívaní omamných látok matkou za situácie, keď matka súdu ani kolíznemu opatrovníkovi napriek výzve výsledky aktuálnych testov preukazujúcich neužívanie omamných a návykových látok doposiaľ (ani v odvolacom konaní) nepredložila, ktorá

skutočnosť bola významnou, ak nie rozhodujúcou pre záver o nestabilite a rizikosti súčasného výchovného prostredia maloletej.

20. Z obsahu odvolania je zrejmé, že matka v podstate neguje svoj posledný vyjadrený postoj k veci. Podľa úradného záznamu kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov v rodine zo dňa 11. 06. 2019, teda krátko pred vyhlásením rozsudku matka vyjadrila súhlas s navrhovanou zmenou starostlivosti a zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Matka dôvody zmeny svojho názoru v odvolaní vôbec nevysvetlila.

21. Dominantným ustanovením Dohovoru o právach dieťaťa prijatého v Q. L. 20. novembra XXXX vyhláseného pod č. 104/1991 Zb. je čl. 3, v ktorého prvom odseku sa konštatuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už ju uskutočňujú verejné alebo súkromné zariadenia sociálnej starostlivosti, súdy, správne alebo zákonodarné orgány. Záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí vo svojom čl. 3 totiž reflektuje skutočnosť, že akokoľvek možno považovať za prirodzené a žiaduce, aby dieťa bolo vychovávané svojimi rodičmi, nedá sa odhliadnuť od toho, že aj dieťa samé je bytosťou jedinečnou, obdarenou neodňateľnými, nescudziteľnými, nepremičateľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine to najlepšie, totiž to, aby uvedené atribúty nezostali prázdnymi slovami. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

22. Súd prvej inštancie sa týmito zásadami riadil a dospel k správne záveru o súčasnom nestabilnom a rizikovitom prostredí, v ktorom je maloletá vychovávaná, najmä vzhľadom na preukázanú (a nijako nevyvrátenú) konzumáciu návykových látok matkou v minulosti a nepreukázanú neexistenciu tejto skutočnosti v súčasnosti vzhľadom na nespoluprácu a nekomunikáciu matky s príslušnými orgánmi starostlivosti o dieťa, ďalej vzhľadom na zistenú neschopnosť matky postarať sa o mladšieho súrodenca maloletej a jeho zverenie s jej súhlasom do náhradnej osobnej starostlivosti, ďalej vzhľadom na skutočnosť, že iný rodinnoprávny prostriedok (uložené výchovné opatrenie - nariadený dohľad nad maloletou rozsudkom Okresného súdu R. sp. zn. 18P/36/2017) nevedol k náprave a odstráneniu príčin jeho nariadenia (nespolupráca, nekomunikácia matky s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí), ako aj na zistené konkrétne nedostatky v osobnej starostlivosti o maloletú. Ďalej správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie podporuje zistenie, že maloletá prevažnú časť života je vo faktickej výchove a starostlivosti starých rodičov zo strany otca a tety - navrhovateľky.

23. K námietke matky o chýbajúcom rozhodnutí o úprave styku s maloletou v napadnutom rozsudku odvolací súd poukazuje na citovaný § 45 ods. 6 veta posledná Zákona o rodine.

24. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

25. Právo styku rodiča so svojím dieťaťom je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností. Zásadne ide o nové právo, ktoré vzniká v dôsledku zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti inej osoby. Na rozdiel od osobnej starostlivosti o dieťa a jeho výchovy však v prípade práva styku nejde o povinnosť rodiča. Je to výlučne jeho právo, ktorého využitie si dieťa ani tretia osoba nemôže na oprávnenom rodičovi vynucovať. Úprava stretávania dieťaťa s rodičmi nemusí byť obligatórne súčasťou rozsudku o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Pokiaľ súd v konaní zistí, že túto otázku sú schopní rodičia dohodnúť s osobou, ktorej bude dieťa zverené, styk neupraví. Nie je pritom ani potrebné, aby rodičia a náhradný rodič predložili konkrétnu dohodu a táto sa stala súčasťou rozsudku (ako to upravuje zákon pri rozvoze manželstva rodičov v § 25 ods. 1). Rovnako nie je ani potrebné, aby títo účastníci žiadali otázku stretávania neupraviť (ako to vyžaduje ust. § 25 ods. 2). Je výlučne na posúdení súdu, aby z konkrétnej situácie vyvodil, či sú vzťahy natoľko rozvrátené, že je pre dieťa lepšie túto otázku

striktne upraviť už vopred a predísť tak novým záťažovým situáciám pre dieťa alebo je lepšie ponechať ju na dohode.

26. V tomto prípade súd prvej inštancie nezistil v konaní skutočnosti, z ktorých by vyplynula neschopnosť matky a navrhovateľky dohodnúť sa na úprave styku matky s maloletou, resp. z ktorých by vyplynula nutnosť vopred styk matky s maloletou autoritatívne upraviť. Z dokazovania vyplynul opak, doposiaľ matka bez problémov odovzdávala a preberala maloletú u rodičov navrhovateľky. Preto súd prvej inštancie správne v napadnutom rozsudku túto otázku neupravil a zatiaľ ju ponechal na dohodu účastníkov. V prípade, ak sa zistí neschopnosť dosiahnuť v tejto otázke dohodu, môže sa matka obrátiť na súd a podať návrh na úpravu styku s maloletou.

27. Odvolateľkou uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené.

28. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

29. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V konaní nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by oprávňovala súd rozhodnúť o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 55 CMP.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie

priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.